

**Sprawozdanie z dorocznej konferencji Sekcji Socjologii Religii
Polskiego Towarzystwa Socjologicznego
pt. „Religia w społecznym kontekście: etniczność-kultura-struktura”
(Olsztyn, 7-8 czerwca 2018)**

Tegoroczna konferencja Sekcji Socjologii Religii Polskiego Towarzystwa Socjologicznego odbyła się w dniach 7-8 czerwca 2018 w Olsztynie. Obok Sekcji Socjologii Religii Polskiego Towarzystwa Socjologicznego głównymi organizatorami wydarzenia była Katedra Socjologii na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Tematem obrad w tym roku była religia w społecznym kontekście, ze szczególnym uwzględnieniem roli etniczności i kultury. W związku z zaproponowaną problematyką inicjatorom konferencji udało się uzyskać wsparcie Sekcji Socjologii Etniczności PTS oraz Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Jubileusz 20. lecia Katedry Socjologii UWM skłonił organizatorów do wystąpienia o objęcie wydarzenia patronatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Stosowną zgodę udało się uzyskać, a konferencja odbyła się pod egidą Jarosława Gowina.

Obecność na konferencji zgłosiło 42 uczestników z 18 ośrodków naukowych w kraju i za granicą (Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny w Erewaniu, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Warszawski, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Nadnotecki Instytut Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Pile, Wyższej Szkoły Informatyki i Ekonomii TWP w Olsztynie, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Instytut Psychologii PAN, Uniwersytet Gdański, Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, Uniwersytet w Białymstoku, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Wrocławski).

Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Religia w społecznym kontekście: etniczność-kultura-struktura”, jak już wspomniano, była elementem obchodów jubileuszu Katedry Socjologii w UWM Olsztynie. W związku z tym, w ramach otwarcia konferencji, dr Wojciech Muszyński przybliżył uczestnikom historię olsztyńskiej socjologii i główne kierunki zainteresowań badawczych pracowników Katedry. Następnie odbyła się sesja plenarna, którą moderował prof. zw. dr hab. Marek Sokołowski – kierownik Katedry

Socjologii UWM. W części tej referaty przedstawili: gość z Armenii – prof. Armen Saakyan, dr hab. Bożena Domagała, prof. UWM – reprezentująca gospodarza konferencji, a także dr hab. Ireneusz Krzemiński – długoletni pracownik Katedry Socjologii UWM.

Dwudniowe obrady konferencji zostały podzielone na osiem równoległych sesji tematycznych, w tym dwie – jako kontynuacja pomysłu podjętego na ubiegłorocznej konferencji SSR PTS w Cieszynie – poświęcone prezentacji nowych publikacji naukowych z kręgu szeroko rozumianych badań nad religią (Forum Nowych Książek). W pierwszej sesji (pt. Społeczno-kulturowe uwarunkowania współczesnej religijności w Polsce) wygłoszono pięć referatów; w drugiej (Związki religii z narodem – wybrane aspekty badawcze i metodologiczne) również pięć; w trzeciej (w ramach Forum Nowych Książek) zaprezentowano badania i założenia teoretyczne publikacji *Między konstrukcją a dekonstrukcją uniwersum znaczeń. Badania religijności młodzieży akademickiej w latach 1988-1998-2005-2017*, red. S.H. Zaręby i M. Zarzeckiego, WWN, Warszawa 2018 oraz *Religia wobec wyzwań współczesności z perspektywy nauk społecznych*, red. I. Borowik, P. Stawiński, S. Grotowska, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2018; w czwartej (Religia i etniczność w lustrze mediów) wygłoszono kolejnych pięć referatów; w piątej (Religia i etniczność: wzajemne relacje, przemiany, perspektywy) – sześć; w szóstej (Religia i etniczność w kontekście polityki i procesów migracyjnych) – pięć; w siódmej – także pięć. Na zakończenie obrad ponownie zaprezentowano Forum Nowych Książek, a w nim trzy publikacje: *Miszna: Zeraim (Nasiona)* pod redakcją naukową Romana Marcinkowskiego, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2013, ss. 327; *Miszna: Moed (Święto)* pod redakcją naukową Romana Marcinkowskiego, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2014, ss. 299; *Miszna: Naszim (Kobiety)*, Wstęp, przekład z języka hebrajskiego i opracowanie: Roman Marcinkowski, Wydawnictwo DiG – Edition La Rama, Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2016, ss. 455; Michał Warchała, Maria Rogińska, Piotr Stawiński, *Reformacja i nowoczesność*, Zakład Wydawniczy NOMOS, Kraków 2017. Szczegółowy wykaz uczestników oraz wystąpień wygłoszonych podczas konferencji znajduje się w załączonym do sprawozdania programie.

Po zakończeniu obrad w pierwszym dniu konferencji uczestnicy wybrali się na wycieczkę autokarową do pobliskiego Gietrzwałdu. Wysłuchanie historii tamtejszego sanktuarium oraz szczegółów objawień maryjnych było doskonałą okazją do zapoznania się ze specyfiką religijności warmińskiej w kontekście funkcjonowania na pograniczu kulturowym. Po powrocie do Olsztyna odbyła się uroczysta kolacja, w trakcie której miał miejsce recital Ani Brody – piosenkarki i cymbalistki, absolwentki studiów prowadzonych

w Katedrze Socjologii, która inspiracje artystyczne czerpie z kultury ludowej regionu Warmii i Mazur.

Organizatorzy do końca września br. czekali na teksty będące pokłosiem wystąpień wygłoszonych podczas konferencji. Uczestnicy nadesłali kilkanaście artykułów, które – po odpowiednim przygotowaniu redakcyjnym i ocenie recenzentów – zostały zakwalifikowane do druku w tegorocznym numerze czasopisma „Humanistyka i Przyrodoznawstwo” (nr 24/2018), znajdującego się na liście MNiSW (7 pkt).

Sprawozdanie, w imieniu Komitetu Organizacyjnego, przygotował
dr Michał Łyszczarz
adiunkt w Katedrze Socjologii UWM w Olsztynie

Gdańsk, 17 listopada 2018

POLSKIE
TOWARZYSTWO
SOCJOLOGICZNE

UNIwersYTET
WARMIŃSKO-MAZURSKI
W OLSZTYNIE

PROGRAM OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ PT.

The Programme of the Scientific Conference entitled

***Religia w społecznym kontekście:
etniczność-kultura-struktura***

(Religion in a social context: ethnicity-culture-structure)

(Религия в социальном контексте: этническая-культура-структура)

Organizatorzy / Organizers:

KATEDRA SOCJOLOGII

UNIwersYTETU WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W OLSZTYNIE,

POLSKIE TOWARZYSTWO SOCJOLOGICZNE

SEKCJA SOCJOLOGII RELIGII,

SEKCJA SOCJOLOGII ETNICZNOŚCI,

a także

WYDZIAŁ TEOLOGII

UNIwersYTETU WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W OLSZTYNIE

**Wydarzenie zostało objęte patronatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Jarosława Gowina / The event was under the patronage of the Minister of Science
and Higher Education, Jarosław Gowin**

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

7-8 czerwca 2018 r., Olsztyn

KOMITET NAUKOWY KONFERENCJI / Scientific Committee of the Conference:

prof. zw. dr hab. Marek Sokolowski – Przewodniczący Komitetu, kierownik Katedry Socjologii UWM, Olsztyn

dr hab. Bożena Domagała, prof. UWM – Katedra Socjologii UWM, Olsztyn

dr hab. Andrzej Michalak, prof. UWM – Katedra Socjologii UWM, Olsztyn

ks. dr hab. Jacek Pawlik, prof. UWM – Katedra Nauk o Rodzinie, Wydział Teologii UWM, Olsztyn

prof. zw. dr hab. Andrzej Kaleta – Instytut Socjologii, UMK, Toruń

prof. dr hab. Andrzej Wójtowicz – Instytut Socjologii, UKSW, Warszawa

prof. dr hab. Maria Libiszowska-Żółtkowska – Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji UW, Warszawa

dr hab. Elżbieta Firlit, prof. SGH – Zakład Socjologii w Instytucie Filozofii, Socjologii i Socjologii Ekonomicznej, SGH, Warszawa

prof. Armen Saakyan – kierownik Katedry Pracy Socjalnej i Socjologii, Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny w Erewaniu, Armenia

prof. Elena Suchova – dziekan Wydziału Socjologii, Państwowy Uniwersytet Smoleński, Rosja

KOMITET ORGANIZACYJNY KONFERENCJI / Organizing Committee of the Conference:

dr Michał Łyszczarz – Katedra Socjologii UWM, Olsztyn, tel. 507-974-166, e-mail: michal.lyszczarz@interia.pl

dr Radosław Sierocki – Katedra Socjologii UWM, Olsztyn, tel. 500-684-810, e-mail: rsierocki@wp.pl

dr Agnieszka Zduniak – Katedra Socjologii UWM, Olsztyn, tel. 609-389-521, e-mail: a.zduniak@op.pl

ks. dr hab. Marek Żmudziński – Dziekan Wydziału Teologii UWM, Olsztyn

dr hab. Maria Sroczyńska, prof. UKSW – kierownik Zakładu Socjologii Rodziny, Edukacji i Wychowania UKSW, Warszawa, przewodnicząca Sekcji Socjologii Religii PTS, e-mail: mariasroczynska@wp.pl

dr hab. Dorota Hall, prof. IFIS PAN – Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Sekcja Socjologii Religii PTS

dr hab. Stella Grotowska – Wydział Humanistyczny Akademii Górniczo-Hutniczej, Kraków, Sekcja Socjologii Religii PTS

dr hab. Marcin Dębicki – Instytut Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego, przewodniczący Sekcji Socjologii Etniczności PTS, e-mail: md4@wp.pl

CZWARTEK / Thursday (07.06.2018)

Katedra Socjologii UWM, ul. F. Szrajbera 11, 10-007 Olsztyn

OTWARCIE KONFERENCJI / The Opening of the Conference, godz. 9.00-9.30, s. 117

Wystąpienia w imieniu organizatorów: **dr Cezary Kurkowski** (Prodziekan Wydziału Nauk Społecznych UWM), **ks. dr hab. Marek Żmudziński** (Dziekan Wydziału Teologii UWM), **dr hab. Maria Sroczyńska, prof. UKSW** (przewodnicząca Sekcji Socjologii Religii PTS), **prof. zw. dr hab. Marek Sokołowski** (Kierownik Katedry Socjologii UWM)

Dr Wojciech Muszyński (UWM), *20 lat Katedry Socjologii w Olsztynie*

SESJA PLENARNA / Plenary Session (moderator: prof. zw. dr hab. Marek Sokołowski):
godz. 9.30-10.50, s. 117

9.30-10.00 **Prof. Armen Saakyan** (Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny w Erewaniu, Armenia), *Роль и значение религии в судьбе армянского народа (Rola i znaczenie religii w życiu Ormian)*

10.00-10.25 **Dr hab. Bożena Domagała, prof. UWM** (UWM), *Polska i katolicyzm w modernizującej się Polsce (wyniki badań socjologicznych i dyskursy publiczne)*

10.25-10.50 **Prof. dr hab. Ireneusz Krzemiński** (UW), *Budowanie mitu: udział ludzi Kościoła w obrazie "zamachu smoleńskiego"*

10.50-11.00 **dyskusja**

Przerwa kawowa / Coffee break, godz. 11.00-11.20, s. 108

SESJA I: Społeczno-kulturowe uwarunkowania współczesnej religijności w Polsce / Socio-cultural determinants of contemporary religiosity in Poland (moderator: Dr hab. Bożena Domagała, prof. UWM), **godz. 11.20-13.20, s. 117**

11.20-11.40 **Dr hab. Sławomir Mandes** (UW), *Sekularyzacja, ale jaka? Religijność Polaków w świetle najnowszych danych Europejskiego Sondażu Wartości*

11.40-12.00 **Dr hab. Elżbieta Firlit, prof. SGH** (SGH), *Sacrum w przestrzeni publicznej Polski – symboliczny i materialny splot tożsamości religijnej i narodowej*

12.00-12.20 **Ks. dr Remigiusz Szauer** (NI UAM w Pile), *Autostopowicze i uciekinierzy? Wpływ przynależności terytorialnej na postawy wobec Kościoła wśród młodzieży licealnej Pomorza Środkowego*

12.20-12.40 **Dr Elżbieta Mudrak** (WSiE TWP w Olsztynie), *Wybrane problemy badań grup religijnych*

12.40-13.00 **Mgr Marta Bożewicz** (UW), *Jak badać religijność Polaków? Elaboracja i propozycja nowego podejścia*

13.00-13.20 **dyskusja**

SESJA II: Związki religii z narodem – wybrane aspekty badawcze i metodologiczne / Relations between religion and nation – selected research and methodological aspects (moderator: Dr hab. Maria Sroczyńska, prof. UKSW), **godz. 11.20-13.30, s. 115**

11.20-11.40 **Dr Wojciech Muszyński** (UWM), *Nowe media a tożsamość kulturowa i religijna polskich emigrantów*

11.40-12.00 **Dr Maria Rogińska** (UP w Krakowie), *Wszechświat, człowiek, cel. Kulturowe uwarunkowania (nie)wiary polskich i ukraińskich przyrodników*

12.00-12.20 **Dr Amadeusz Citlak** (PAN), *Modalność religijności w świetle złożoności społecznej i dążeń kratycznych*

12.20-12.40 **Ks. dr Artur Wysocki** (UKSW), *Zróżnicowanie etniczno-narodowe we francuskich parafiach katolickich i jego konsekwencje dla życia religijnego*

12.40-13.00 **Mgr Adam Konopka** (UG), *Katolicycy a trwałość narodu. Znaczenie pojęcia 'narodu' w dyskursie na temat regulacji urodzeń w prasie katolickiej w PRL-u*

13.00-13.20 **dyskusja**

Przerwa obiadowa / Lunch break, godz. 13.20-14.10, s. 128

SESJA III: Forum Nowej Książki / New Book Forum (moderator: Dr hab. Elżbieta Firlit, prof. SGH), **godz. 14.10-16.00, s. 117: *Między konstrukcją a dekonstrukcją uniwersum znaczeń. Badania religijności młodzieży akademickiej w latach 1988-1998-2005-2017***, red. S. H. Zaręby i M. Zarzeckiego, WWN, Warszawa 2018; *Religia wobec wyzwań współczesności z perspektywy nauk społecznych*, red. I. Borowik, P. Stawiński, S. Grotowska, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2018.

14.10-14.25 **Ks. prof. zw. dr hab. Sławomir H. Zaręba** (UKSW), *Eskapizm eklezjalny, czyli deinstytucjonalizacja życia religijnego. Casus religijnej aktywności młodzieży akademickiej w Polsce*

14.25-14.40 **Dr Marcin Zarzecki** (UKSW), *Netsfera jako przestrzeń rozwoju życia religijnego: kategorie analityczne "online religion" i "religion online" w badaniach młodzieży akademickiej w Polsce*

14.40-14.55 **Dr Tomasz Korczyński** (UKSW), *Młodzież akademicka i jej wartości w latach 1988-2017*

14.55-15.10 **Dr Wojciech Klimski**, (UKSW), *Wiara religijna studentów w procesie przemian*
15.10-15.25 **Dr Katarzyna Uklańska** (UKSW), *Subsydialna funkcja wiary religijnej. Opinie młodzieży akademickiej na podstawie badań empirycznych*

15.25-15.40 **Dr hab. Maria Sroczyńska, prof. UKSW** (UKSW), *Religia i normy moralne – sfera intymna w życiu młodzieży akademickiej*

15.40-16.00 **Dr Marcin Choczyński** (UKSW), **mgr Agata Rozalska** (UKSW), *Dążenia poznawcze młodzieży akademickiej: zainteresowania i postępy w nauce a kulturowa percepcja świata*

16.00-16.15 **Dr hab. Stella Grotowska** (AGH), *Religia wobec wyzwań współczesności z perspektywy nauk społecznych. Zainteresowania i prace badawcze socjologów skupionych w Sekcji Socjologii Religii PTS*

SESJA IV: Religia i etniczność w lustrze mediów / Religion and ethnicity in the media mirror (moderator: Prof. dr hab. Ireneusz Krzemiński), **godz. 14.10-16.00, s. 115**

14.10-14.30 **Dr hab. Stella Grotowska** (AGH), *Zderzenie cywilizacji i sekularyzacja przestrzeni publicznej – obraz religii w „nowym ekosystemie medialnym” na przykładzie konserwatywnych portali informacyjnych*

14.30-14.50 **Dr Michał Łyszczarz** (UWM), *Problematyka tatarska w programach o mniejszościach etnicznych i narodowych Anny Sobeckiej („Kalejdoskop” w Radiu Gdańsk, „Mozaika” w Sky Orunia)*

14.50-15.10 **Dr Magdalena Żmijowska** (UWM), *Wizerunek medialny Wojciecha Polaka, Prymasa Polski na łamach polskiej prasy w latach 2014-2017*

15.10-15.30 **Dr Marta Cichy** (UWM), *Wiara a tematy społeczne i polityczne w programie publicystycznym „Kościół Wydarzenia Komentarze” w Radiu Plus w 2016 roku*

15.30-15.50 **Dr Radosław Sierocki** (UWM), *Kościół w nowych mediach – analiza sieciowa*

15.50-16.00 **dyskusja**

Przerwa kawowa / Coffee break, godz. 16.00-16.30, s. 108

Wycieczka autokarowa do sanktuarium w Gietrzwałdzie / Bus trip to the sanctuary in Gietrzwałd, godz. 16.30-19.30 (wyjazd spod parkingu na tyłach budynku Wydziału Sztuki tj. od ulicy Górnej)

Recital Ani Brody – piosenkarki i cymbalistki. Uroczysta kolacja – bankiet / Ania Broda

Recital & Banquet, godz. 20.00 (Przystań Kortowska, ul. Jana Heweliusza 28)

ANIA BRODA

www.aniabroda.com

PIĄTEK / Friday (08.06.2018)

Katedra Socjologii UWM, ul. F. Szrajbera 11, 10-007 Olsztyn

SESJA V: Religia i etniczność: wzajemne relacje, przemiany, perspektywy / Religion and ethnicity: mutual relations, transformations, perspectives (moderator: Dr Michał Łyszczarz), **godz. 9.30-11.50, s. 117**

9.30-9.50 **Dr hab. Halina Mielicka-Pawłowska, prof. UJK (UJK)**, *Struktura ethnosu jako podstawa tożsamości kulturowej*

9.50-10.10 **Dr hab. Paweł Prüfer, prof. AJP (AJP w Gorzowie Wielkopolskim)**, *Natura i struktura teorii religione diffusa Roberto Ciprianiego – osobliwość kontekstu, uniwersalizm koncepcji*

10.10-10.30 **Dr Maciej Krzywosz (UwB)**, *Koncepcje obecności religii w sferze publicznej społeczeństwa postsekularnego. Między socjologią religii José Casanovy, a filozofią społeczną Richarda Rorty'ego*

10.30-10.50 **Dr Piotr Wiench (SGGW)**, *Religia etniczna – między etnosem i religijnością*

10.50-11.20 **Dr Goar Mkoyan (Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny w Erewaniu, Armenia)**, *Армянская Апостольская Церковь и духовные ценности двух поколений в современном армянском обществе (Apostolski Kościół Ormiański i duchowe wartości dwóch pokoleń współczesnego społeczeństwa Armenii)*

11.20-11.40 **Mgr Wiktor Józef Jesionek (UG)**, *Prawosławie jako komponent tożsamości moldawskich Gagauzów*

11.40-11.50 **dyskusja**

Przerwa kawowa / Coffee break, godz. 11.50-12.20, s. 108

SESJA VI: Religia i etniczność w kontekście polityki i procesów migracyjnych / Religion and ethnicity in the context of policy and migration processes (moderator: Dr hab. Halina Mielicka-Pawłowska, prof. UJK), **godz. 12.20-14.10, s. 117**

12.20-12.40 **Dr hab. Walter Żelazny, prof. UwB (UwB)**, *Od etniczności przez religię kulturową i język do państwa laickiego, którego raison d'être jest tradycja religijna, na przykładzie Izraela i Quebecu*

12.40-13.00 **Dr hab. Roman Marcinkowski (UW)**, *Religia w społecznym kontekście na przykładzie judaizmu talmudycznego*

13.00-13.20 **Dr hab. Dorota Hall, prof. IFIS PAN (PAN)**, *Tożsamość etniczno-religijna w obliczu kryzysu uchodźczego: perspektywa młodych Polaków i Polek*

13.20-13.40 **Mgr Ewa Garstka** (UKSW), *Praktyki kulinarne a tożsamość imigrantów (casus Polaków w Irlandii)*

13.40-14.00 **Mgr Katarzyna Wasiak** (UŁ), *Religia i etniczność, czyli związek mobilizacji politycznej. Kazus Jugosławii*

14.00-14.10 **dyskusja**

SESJA VII: Religia i etniczność w wymiarze lokalnym i regionalnym / Religion and ethnicity in the local and regional dimension (moderator: Dr Agnieszka Zduniak), **godz. 12.20-14.10, s. 115**

12.20-12.40 **Dr Agnieszka Zduniak** (UWM), *Wizualne przedstawienia religii i nowej duchowości w przestrzeni publicznej – na przykładzie Olsztyna i okolic*

12.40-13.00 **Dr Irena Kurasz** (UWr), *Naród – religia – tożsamość. Kościół Katolicki i Ewangelicko-Augsburski w życiu Niemców Dolnego Śląska w latach 1945-2018*

13.00-13.20 **Dr Stefan M. Marcinkiewicz** (UWM), *Sytuacja mazurskich ewangelików w powiecie Elk po drugiej wojnie światowej*

13.20-13.40 **Mgr Luiza Organek** (UW), *Religia tradycyjna a wspólnota etniczna. Przemiany religijności na Kaszubach*

13.40-14.00 **Mgr Irena Windyga-Jastrzębska** (UW), *Postawa wobec pracy przedstawicieli społeczności wiernych Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego*

14.00-14.10 **dyskusja**

Przerwa obiadowa / Lunch break, godz. 14.10-14.50, s. 128

SESJA VIII: Forum Nowej Książki / New Book Forum (moderator: Dr hab. Dorota Hall, prof. IFIS PAN), **godz. 14.50-15.30, s. 117**: *Miszna: Zeraim (Nasiona)* pod redakcją naukową Romana Marcinkowskiego, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2013, ss. 327; *Miszna: Moed (Święto)* pod redakcją naukową Romana Marcinkowskiego, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2014, ss. 299; *Miszna: Naszim (Kobiety)*, Wstęp, przekład z języka hebrajskiego i opracowanie: Roman Marcinkowski, Wydawnictwo DiG – Edition La Rama, Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2016, ss. 455; Michał Warchała, Maria Rogińska, Piotr Stawiński, *Reformacja i nowoczesność*, Zakład Wydawniczy NOMOS, Kraków 2017

14.50-15.10 **Dr hab. Roman Marcinkowski** (UW), *Pierwsza polska edycja Miszny*

15.10-15.30 **Dr Michał Warchała** (UP w Krakowie), „*Wariacje weberowskie*”. *Wokół książki pt. Reformacja i nowoczesność*

15.30-15.40 **Zamknięcie obrad i podsumowanie konferencji**